

België-Belgique
P.B.
9000 Gent X
3/7479

ACCENT

**HET
MENE**

**MILITANTENBLAD
CENTRALE**

VAN

DE

**ALGE-
OOST-VLAANDEREN**

verschijnt driemaandelijks
afgiftekantoor: gent X
P 902007
april 2012 - nummer 63

ABVV Algemene Centrale
Oost-Vlaanderen

Dit is opnieuw een speciaal nummer van ons militantenblad Accent.

Dit maal geen verslag van verschillende acties in onze vakbondsafdeling maar een themanummer rond de index. Vanzelfsprekend zullen veel militanten hier reeds het fijne van weten. Voor andere zal dit misschien een beetje meer inzicht geven in de problematiek.

In ieder geval zal iedereen hier argumenten in vinden om de komende maanden collega's te overtuigen !

Elke feedback van jullie is welkom !

INHOUD

1	Wat is koopkracht?	4
2	Wat is de indexkorf?	5
3	Welke producten en diensten neemt men op in de korf?	5
4	Zijn alle producten en diensten in de indexkorf evenwaardig?	6
5	Blijven de producten en diensten in de korf dezelfde?	6
6	Weerspiegelt de indexkorf voldoende de verschillen in consumptie per bevolkingsgroep?	7
7	Wat is een indexspil?	9
8	Wat is inflatie?	9
9	Wat is deflatie?	9
10	Zijn negatieve/neerwaartse loonindexeringen mogelijk?	10
11	is er altijd evenveel inflatie ?	10
12	Wat is de gezondheidindex?	11
13	Wat bedoelt men met de afgevlakte index?	12
14	Wat is automatische indexering/ indexkoppeling?	12
15	Wat bedoelt men met een indexsprong?	13
16	Welke gevolgen heeft een indexsprong?	13
17	Wat is de band tussen de loonnorm en de index?	14
18	Wat zijn all-in akkoorden?	14
19	Hoe wordt inflatie gecompenseerd in het buitenland?	15
20	Kunnen we niet beter het nettoloon indexeren?	15
21	Bestaan er nog andere indexkoppelingen?	15
22	Volgen de belastingsschalen ook de index?	16
23	Wat is de band tussen een BTW-verhoging en de index ?	17
24	Kunnen we de prijzen dan niet beter in bedwang houden door een vorm van prijzencontrole?	17
25	Waarom strijden we voor het behoud van de index?	18

EEN WOORD VAN DANK...

Aan dit nummer hebben twee medewerkers van onze afdeling intens meegewerkt.

Tessa, onze medewerker in Gent, heeft vooral veel met militanten gepraat, nota's doorgenomen en de actualiteit gevolgd. Zij schreef het grootste deel van dit nummer.

Claudia, onze nieuwe collega in Gent, heeft duidelijk talent als fotografe. Niet alleen op de actie van 30 januari 2012 nam zij leuke foto's van militanten. Nadien ging zij ook de straat op om aan toevallige voorbijgangers uit te leggen waarover onze actie gaat en... een prachtige foto te nemen. Aan beiden onze oprechte dank.

Erwin en Erwin

EDITO

Niets is wat het lijkt

Zo'n 2300 jaar geleden leefde in het oude Griekenland een filosoof waarvan iedereen wel al gehoord heeft : Plato. De man heeft, volgens Wikipedia, heel veel werken geschreven met redeneringen die tot op vandaag ons denken beïnvloeden.

Misschien hoorde je al over zijn "Allegorie van de grot". Plato schreef een verhaal over een aantal mensen die heel hun leven gevangen zitten in een grot. Ze zijn zo vastgeketend dat ze met hun rug naar de uitgang zitten en alleen op de rotswand de schaduwen zien van wat er buiten de grot gebeurt. Ze zien dingen, ze horen stemmen en omdat ze van niet beter weten, geloven ze dat die schaduwen de echte wereld zijn. Als één van hen er in slaagt te ontsnappen en terugkomt om te vertellen dat ze maar schaduwen zien en dat de werkelijke wereld er helemaal anders uit ziet, geloven ze hem niet. 't Zou zelfs kunnen dat hij zijn boodschap met zijn leven bekoopt omdat ze hem als leugenaar bekijken...

Plato zegt in dit verhaal dat mensen vooral denken vanuit hun eigen referentiekader en dat ze geloven dat dit de waarheid is. Vandaag, 2300 jaar later, maken beleidsmakers nog altijd deze analyse om ons denken te beïnvloeden. Begrippen worden verkeerd gebruikt, de waarheid wordt niet zelden geweld aangedaan,... om ons te overstelpen met informatie die ons referentiekader bepaalt. Nooit is dit onschuldig. Dikwijls kun je zelfs spreken van leugens en manipulatie.

Een paar krasse voorbeelden van dergelijke manipulatie hebben we de laatste dagen meegemaakt. Tijdens de begrotingscontrole haalde de patroonsorganisatie VOKA het nieuws door te verklaren dat ze de notionele intrestaftrek wil afschaffen. We vielen bijna van onze stoel. Een patroonsorganisatie die het standpunt van de vakbonden overneemt ? Zijn ze akkoord dat dit zo maar een cadeau is aan de bedrijven en dat er helemaal geen gunstig effect is op de tewerkstelling ? Zien ze ook dat de werknemers nog de enigen zijn die in dit land belastingen betalen ?

Als je echter een beetje verder kijkt, zie je dat VOKA in ruil voor de afschaffing van de notionele intrestaftrek een verlaging van de vennootschapsbelasting eist tot 20%. Bedrijven zouden, na alle andere aftrekken (investerings- en andere) nog 20% belastingen betalen. Nu is dit maximaal 33,99%. Dus een structurele belastingverlaging van ruim een derde !

Waarom moeten werknemers 50% betalen op de hoogste schijf van hun inkomen ? Bij het voorstel van VOKA zouden de bedrijven nog minder betalen dan vandaag het geval is.

Het tweede voorbeeld kwam van het Vlaams Belang : zij worden de verdediger van de index ! We waren al van plan om de plaatselijke Vlaams Blokker aan ons hart te drukken (grapje !) toen we gelukkig verder lezen: eigenlijk willen ze een centenindex en een netto-index. Dat ze op die manier de sociale zekerheid compleet onderuit halen en een cadeau van miljarden euro doen aan de bedrijven zeggen ze er niet bij.

Het derde voorbeeld zien we tegenwoordig dagelijks in de media : Bart De Wever wil in 2014 eigenmachtig België laten ontploffen om in Vlaanderen de politiek de voeren die de Vlaming wil. Schoon gezegd, zou je op het eerste zicht denken. Tot hij vertelt wat hij daarmee bedoelt ...

Op economisch vlak wil hij nog verder gaan dan Duitsland : geen CAO's meer die bedrijven moeten volgen, geen overurenwetgeving meer zodat mensen goedkoop meer uren kunnen presteren, geen minimumloon meer zodat de onderlinge concurrentie onder de werknemers keihard wordt,...

Op dat moment hebben we zin om die man te zeggen dat ook wij in Vlaanderen leven en dat we het niet eens zijn met zijn verhaal. Geen enkele progressieve syndicalist kan hier mee leven. Waarschijnlijk weet hij dat wel maar denkt hij dat hij dat linkse varkentje dan wel zal wassen. In de wereld van de NVA horen syndicalisten niet thuis...

Onze afdeling heeft zopas de kandidatenlijsten ingediend voor de sociale verkiezingen 2012. Nog nooit hadden we zo veel kandidaten. We zijn daar oprecht fier op. We organiseren op dit moment een vormingsprogramma waar meer dan 500 kandidaten aan deelnemen. We organiseren vakcommissies, Open Militantenvergaderingen en talloze militantenkernen waar we de discussie niet uit de weg gaan. Dit is onze taak. Mensen kritisch laten zijn. Hen tonen dat de schaduwen op de rotswand slechts een afbeelding zijn van de werkelijke wereld. Hen stimuleren om naar die werkelijke wereld te kijken. Af en toe sneuvelt daardoor ook wel eens een "vakbondswaarheid". Dit is niet erg. Het zou erger zijn om niks te doen.

Erwin Van der Hoeven

Erwin Callebaut

1 Wat is koopkracht?

Je koopkracht is de hoeveelheid (verbruiks)goederen en diensten die je met je inkomen kan aanschaffen.

Je koopkracht hangt af van twee elementen : de hoogte van je beschikbaar inkomen en de prijs die je moet betalen voor de goederen en diensten die je nodig hebt om –comfortabel- te leven.

Je beschikbaar inkomen is wat overblijft van je bruto loon, na de afhoudingen voor de sociale zekerheid en de belastingen. De prijs van de goederen en diensten hangen van de marktwaarde af (wat schaars wordt is meestal duur, Niet zelden wordt de marktwaarde van een product of dienst gemanipuleerd (door reclame,...)).

De overheid kan ook diensten aanbieden (vb onderwijs). In sommige landen is het beschikbaar inkomen in verhouding groter dan in België, maar moet er een hogere prijs betaald worden voor diensten (vb onderwijs, gezondheidszorg,...)

België wordt dikwijls het land genoemd met het grootste “overheidsbeslag” op de lonen. Werknemers betalen ruim RSZ en belastingen. In veel landen houden de mensen netto meer over dan bij ons. De overheid heeft daar minder middelen en vraagt dan ook hogere prijzen voor onderwijs, gezondheidszorg, ...

Uit de uiteenzettingen van Dirk Van der Maelen op onze studiedagen over “koopkracht” hebben we geleerd dat er in landen die weinig belastingen innen ook de grootste ongelijkheid is. De kloof tussen arm en rijk is daar het grootst.

UIT DE KRANT VAN
24 FEBRUARI 2012 :

Het prijzenobservatorium klaagt aan dat de prijzen in ons land kunstmatig hoog gehouden worden !

In ons land ontbreekt iedere vorm van prijzencontrole. De Belgische politieke partijen vinden dat de “vrije markt” volledig moet spelen en geloven dat concurrentie zal zorgen dat de prijzen op een normaal niveau blijven...

Wat blijkt uit onderzoek ? Daling van de grondstofprijzen leiden niet automatisch tot een daling van de prijs van levensmiddelen. Stijgingen worden onmiddellijk doorgerekend.

De prijs van de bloem is al jaren dezelfde. In Nederland kost een brood evenveel als een paar jaar geleden. Bij ons daarentegen...

2 Wat is de indexkorf?

Het woord “index” verwijst naar een “oplijsting” of een “inhoudsopgave”. Hier gaat het om een lijst van producten en goederen waarvan maandelijks de prijs genoteerd wordt. Deze lijst van producten waar rekening mee gehouden wordt noemen we “de indexkorf”.

De indexkorf staat voor een geheel van meer dan 500 producten en diensten. Daarvan worden de prijzen genoteerd, om daarna de index te kunnen berekenen.

Het Nationaal Indexcijfer van de Consumptieprijzen geeft de prijsevolutie van producten en diensten in deze korf weer. De index meet dus op die manier de levensduurte.

3 Welke producten en diensten neemt men op in de korf ?

Uiteraard kan men niet alle bestaande producten en diensten verrekenen. Men houdt zich dus aan een lijst die zo representatief mogelijk is en een gemiddelde weergeeft van de uitgaven van een modaal gezin. Hiervoor worden enquêtes afgenomen bij een beperkt aantal geselecteerde gezinnen. Dit noemt men de huishoudbudgetenquête.

Daarnaast werkt men ook met prijsobservatiepunten: openbare plaatsen, winkels waar de prijzen en de verkoop van goederen en diensten worden bijgehouden.

Binnen de korf maakt men een opdeling in verschillende categorieën: o.a. “voedsel en drank”; “huisvesting” (de prijs van elektriciteit bijvoorbeeld); “vervoer” (prijs vliegtuigtickets); “gezondheidsuitgaven” (wegwerplenzen, kost van een tweepersoonskamer in een ziekenhuis); “onderwijs” (inschrijvingsgeld hogeschool); “recreatie en cultuur” (huurprijs DVD, kost van een PC).

Een volledige lijst van de producten en diensten in de korf kan je online bekijken op:
http://statbel.fgov.be/nl/binaries/cpibas2004-2010_nl_tcm325-34195.pdf

4 Zijn alle producten en diensten in de indexkorf evenwaardig ?

Elk product en iedere dienst krijgt een bepaald gewicht, afhankelijk van het belang ervan in het geheel van de gezinsuitgaven. Een wasmachine krijgt bijvoorbeeld een gewicht van 1.38 per duizend. Dit wil zeggen dat een gezin, gemiddeld, 1.38 euro op 1000 euro uitgeeft aan een wasmachine. Gewichten van producten en diensten en bijhorende groepen per productcategorie, 1998, 2006, 2008 en 2010

	Datum			
	1998	2006	2008	2010
	Gewicht	Gewicht	Gewicht	Gewicht
	214,31	192,34	192,34	192,34
1. Voedingsmiddelen en dranken				
2. Tabak	13,22	10,49	10,49	10,49
3. Kleding en schoeisel	81,98	62,37	62,37	62,37
4. Huisvesting, water, elektriciteit, gas en andere brandstoffen	146,55	156,96	156,96	156,96
5. Stoffering, huishoudelijke apparaten en dagelijks onderhoud van de woning	86,06	72,84	72,84	72,84
6. Gezondheidsuitgaven	39,62	42,49	42,49	42,49
7. Vervoer	138,02	156,15	156,15	156,15
8. Communicatie	22,27	36,62	36,62	36,62
9. Recreatie en cultuur	117,25	123,53	123,53	123,53
10. Onderwijs	4,25	5,76	5,76	5,76
11. Hotels, cafés en restaurants	66,25	70,26	70,26	70,26
12. Diverse goederen en diensten	70,22	70,19	70,19	70,19
ALLE GROEPEN/GETUIGEN	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00

5 Blijven de producten en diensten in de korf dezelfde?

Consumptiepatronen en technologie evolueren. Daarom moet men ook regelmatig de goederen en diensten in de indexkorf actualiseren. Om de twee jaren wordt de korf herbekeken, om de acht jaren vindt een volledige hervorming plaats. De laatste grondige hervorming van de indexkorf dateert van 2006. Zo gebeurt het dat nieuwe producten worden opgenomen in de korf zoals bijvoorbeeld het internetabonnement. Diensten en producten die verdwijnen of verouderen haalt men daarentegen uit de korf. Zo vinden we de huurprijs van een videocassette of de kostprijs van een onderlijffe niet langer terug.

6 Weerspiegelt de indexkorf voldoende de verschillen in consumptie per bevolkingsgroep?

De indexkorf wordt opgemaakt aan de hand van aankopen van een gemiddeld gezin. Bepaalde goederen of diensten worden niet in de korf opgenomen omdat ze gemiddeld gezien niet belangrijk zijn, maar voor sommige relatief kleine consumentengroepen kunnen ze wel een onderdeel van het dagelijkse leven zijn. Je kan bijvoorbeeld denken aan bepaalde medicatie, maniokolie, Het is natuurlijk zo dat de uitgaven van een jong gezin met een baby, verschillen met het bestedingspatroon van een gepensioneerde of met de aankopen van een alleenstaande. Daarnaast heb je een aantal producten en diensten die doorheen de jaren goedkoper of duurder worden, maar dezelfde belangrijkheid, hetzelfde gewicht, in de korf krijgen. Men kan vermoeden dat een gepensioneerd vaker in de geldbeugel moet tasten dan een dertiger als het gaat om gezondheidsuitgaven. Toch is het gewicht van gezondheidsuitgaven in de indexkorf relatief beperkt (42,49 / 1000 in 2010 = ongeveer 4 percent van het totale budget).

Reeds in 2007 hadden we over dit onderwerp een discussie in onze seniorencommissie.

In vergelijking tot hun beschikbaar inkomen was er een opmerkelijk verschil tussen het bestedingspatroon van bejaarden ten opzichte van de totale bevolking. Zo geven bejaarden 17,4% van hun inkomen uit aan huisvesting (tegen 14,8% voor het modale gezin), 8,9% aan gezondheidszorg (tegenover 5,9% voor het modale gezin). Laat dit nu net twee posten zijn waar de prijzen veel sneller stijgen dan de gemiddelde index...

Berekeningen wijzen uit dat de koopkracht van een bejaarde op 20 jaar, ondanks de indexkop-peling, met ruim 12% is gedaald !

UIT DE KRANT VAN 24 FEBRUARI 2012 :

De prijs van basisvoeding stijgt veel sneller dan de globale index ! Sedert 2000 kennen we een globale prijsstijging van 30%. De voedingsmid-delen zijn echter gestegen met 38%, het brood en de graanproducenten zelfs met 50%.

Dit betekent dat mensen, die met een heel laag inkomen moeten rondkomen, steeds minder koopkracht hebben. Waarom ? Mensen met een hoog inkomen spenderen slechts een klein deel van hun loon aan voedingsmid-delen. Voor hen worden de hogere broodprijzen misschien zelfs gecompenseerd door de goedkopere reizen naar Thailand...

Wie echter een laag inkomen heeft, en het enkel met de indexaanpassingen moet stellen, die gaat er meer en meer op achteruit. Hetzelfde verhaal gaat op voor wie huurt : huurprijzen stegen bijna met de helft sedert 2000.

Bij mensen met een laag inkomen gaat 80% van het beschikbaar inkomen naar huur en basisproducten. Zij gaan er spectaculair op achteruit.

DISCUSSIESTELLING

LIEVER EEN INDEXAANPASSING IN CENTEN DAN IN PROCENTEN?

Als een brood 20 cent duurder wordt, dan is dat voor iedereen zo. Men kan zich de vraag stellen of de aanpassing van het loon aan de index ook voor iedereen niet beter op eenzelfde manier moet gebeuren. Met andere woorden, pleit je voor een centenindex in plaats van een procentenindex?

Als je een loonaanpassing in percenten doorvoert, dan betekent dit dat iemand met een hoog loon na de indexatie meer zal overhouden dan iemand met een lager loon. Voor sommigen is dit een reden om te pleiten voor een centenindex.

Hoe die centenindex er dan zou uitzien, daar krijg je zelden een zinnig en concreet antwoord op. Blijft de aanpassing een percentage, maar op een geplafonneerd loon (dus lage lonen krijgen nog altijd minder) of wordt het een vast bedrag?

Als iedereen hetzelfde krijgt (en dit bedrag zou dan overeenkomen met de werkelijke omvang van de prijsstijgingen) dan zouden mensen met lagere lonen heel wat meer krijgen dan vandaag het geval is. Twee procent inflatie zou voor lage lonen en sociale uitkeringen een aanpassing van 3% kunnen betekenen...

Op zich is dit leuk, maar economisch is het natuurlijk nonsens!

Arbeidsintensieve sectoren, die doorgaans lagere lonen betalen, zouden opeens heel wat meer moeten betalen...

Kapitaalsintensieve sectoren, die doorgaans hogere lonen betalen, zouden opeens profijt doen, want die gaan natuurlijk hun deel van het profijt niet doorgeven aan de arbeidsintensieve sectoren.

In de jaren '80 hebben we een tijdje een "centenindex" gehad. Het plafond was toen het minimumloon. Vandaag zou dit op 1.472€ per maand zijn....

In feite is het simpel : de index is geen middel tot herverdeling. Daarvoor dienen de belastingen.

DE OPLOSSING VAN LUC COENE, GOUVERNEUR VAN DE NATIONALE BANK : GEEF DE INDEX OP EEN GEPLAFONNEERD LOON.

Ook Alexander De Croo, Open VLD, is hier voorstander van. Mensen met een hoog inkomen onderhandelen wel voor zich zelf, zegt hij. Bij hogere kaderleden zal dit wel het geval zijn, ja. Arbeiders en bedienden zullen echter de pineut zijn. Het zal de gemiddelde verdienster zijn die – opnieuw - het gelag zal betalen. Het zou verkeerd zijn om ons hier, als werkenden, te laten verdelen. Op geen enkele zinnige manier kun je een bedrag vaststellen tot waar de index dan wel of niet mag spelen.

7 Wat is een indexspil?

Men begint met de meting van de verkoopprijs van de producten uit de indexkorf en zet die gelijk aan 100. Om de zoveel jaar doet men dit opnieuw.

Bij een volgende meting maakt men de vergelijking en rekt men uit welke procentuele verhoging (of verlaging) van de verkoopprijzen er is. Een stijging van de prijzen met 0,2% laat het indexcijfer stijgen tot 100,2.

Om je koopkracht te bewaren zou je inkomen dan met 0,2% moeten verhogen. Dit gebeurt niet. Je loon (of sociale uitkering) zal maar aangepast worden als er een overeengekomen verhoging (of verlaging) overschreden wordt. Dit overeengekomen cijfer noemt men de indexspil.

Bij de lonen van de ambtenaren en sociale uitkeringen wordt pas een aanpassing uitgevoerd als de index in totaal met 2% is gestegen. Een voorbeeld : de spilindex vertrekt op 100 en moet eerst op 102 staan vooraleer een aanpassing komt, daarna op 104,04, daarna op 106,12, daarna op 108,24, daarna... dus iedere keer 2% hoger.

In andere sectoren vertrekt men van een ander moment en dus van een andere spilindex (vb 103.24) en zal men maar aanpassen als de overeengekomen spilindex (vb $103.24 + 2\% = 105.30$) overschreden is.

8 Wat is inflatie ?

We spreken van inflatie als de prijzen van de (verbruiks)goederen en diensten stijgen. Sommige producten worden duurder, andere dan weer goedkoper. Als de totale som die je moet betalen hoger is dan bij de vorige meting dan spreekt men van inflatie.

Inflatie wordt uitgedrukt in procenten. Ze wordt gemeten aan de hand van het indexcijfer.

Economen geven verschillende bestaansredenen op voor het bestaan van inflatie : de verhouding tussen de hoeveelheid geld en de hoeveelheid economische waarde (als er geld bijgedrukt wordt is er meer geld in omloop en zal er meer kunnen betaald worden voor eenzelfde hoeveelheid producten), de doorrekening van stijgende productiekosten, hogere belastingen,...

Een inflatie tot 2% wordt als economisch gunstig ervaren : je hebt er dan belang bij om vandaag een aankoop te doen en niet te wachten tot volgend jaar, want dan kost je product 2% meer. Dit doet de economie draaien.

Een hoge inflatie is economisch ongunstig : je eigen geld wordt steeds maar minder waard en je zal geen risico's meer durven nemen. Dit doet de economie stilvallen.

9 Wat is deflatie?

Het tegenovergestelde van inflatie, dus een algemene daling van de prijzen. Een hoge of langdurige deflatie is economisch ook schadelijk : iedereen stelt zijn aankopen uit omdat men verwacht dat ze goedkoper zullen worden. Uiteindelijk krijgt iedereen minder geld voor zijn producten terwijl de leningen toch moeten terugbetaald worden aan de overeengekomen waarde. Ook voor bedrijven is deflatie een slechte zaak. Ze weten niet op voorhand aan welke prijs ze hun producten zullen kunnen verkopen.

10 Zijn negatieve/neerwaartse loonindexeringen mogelijk?

Loonaanpassingen naar beneden toe zijn inderdaad mogelijk, als het algemene prijspeil daalt.

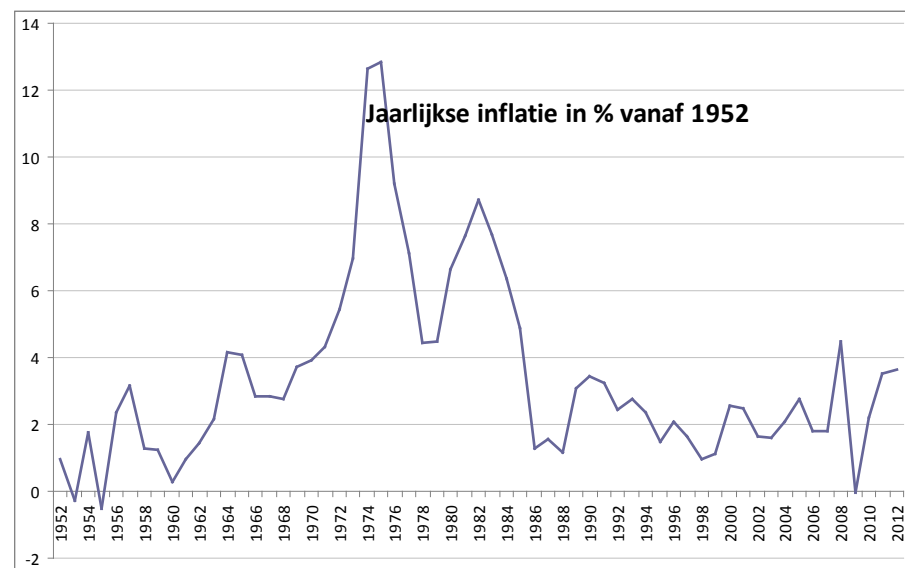
Dit fenomeen vinden we vooral terug in sectoren waar de indexevolutie van heel kort wordt opgevolgd zoals bijvoorbeeld in de petroleumsector (met een maandelijkse aanpassing).

Er zijn ook sectoren waar de CAO een mechanisme voorziet waardoor het loon niet daalt, bijvoorbeeld in de bouw. Daardoor ontvangt een bouwvakker tijdelijk “te veel” loon, maar dat wordt later op diverse manieren gecorrigeerd zodra de index opnieuw de hoogte ingaat.

Ook bij de overheid, waar men werkt met de spilindex, kan het loon dalen. Dit doet zich echter pas voor na twee opeenvolgende dalende spilindexen. In de praktijk is dit een zeldzame situatie.

11 Is er altijd evenveel inflatie ?

Hieronder het overzicht van de inflatie in België sedert 1952 en vandaag

Je ziet dat er heel grote schommelingen mogelijk zijn. In alle gevallen zijn er buitenlandse redenen voor de grote schommelingen : de oliecrisis in 1973, de bankencrisis in 2008.

Merk ook de piek op in 1983. Dit was de periode waarin de regering Martens twee belangrijke ingrepen deed in de index. Er waren 3 indexsprongen (meer uitleg hieronder) en gedurende een hele periode werd niet meer het werkelijke loon geïndexeerd, maar een geplafonneerd loon (zie eveneens hieronder).

“Energie neemt eens steeds grotere hap uit het budget van de gezinnen”, zegt **Johan Vande Lanotte**. “Energie is een basisbehoefte, het is dus nodig om die kosten onder controle te houden. Anders dreigen steeds meer gezinnen in de armoede te verzeilen.”

Daarom heeft de ministerraad zich achter het plan van Minister van Economie Johan Vande Lanotte (SPA) en Staatssecretaris voor Energie Melchior Wathelet (CDH) geschaard. De bedoeling is om de indexering van de energieprijzen vanaf 1 april tot eind dit jaar te bevriezen. In afwachting gaat de regering structurele maatregelen uitwerken om de energieprijzen in de toekomst te temperen.

De Belgische inflatie ligt inderdaad opmerkelijk hoger dan bij onze buurlanden Duitsland, Nederland en Frankrijk. De oorzaak? De energieprijzen!

Voor veel gezinnen neemt de gas- en elektriciteitsfactuur een steeds grotere hap uit het maandbudget.

De Belgische energieprijzen schommelen immers veel sterker dan in het buitenland. Dit komt omdat de meerderheid van onze gezinnen een variabel contract heeft met de energieleveranciers. De leverancier kan dus de prijzen eenzijdig en van maand tot maand veranderen, al merkt de klant dat pas bij de jaarafrekening. De prijzen evolueren met de dagelijkse wisseling van de markt.

In onze buurlanden evolueren de prijzen gelijkmatiger en werkt men met vaste contracten waardoor de klant elke maand hetzelfde bedrag betaalt voor de duurtijd van het energiecontract.

Speciaal is toch te vermelden dat niet alleen de kost van de energie (gas en elektriciteit) gestegen is, maar ook de kost van de distributie ervan. De distributie is in handen van intercommunales, dus de overheid.

De Nationale Bank berekende dat de kostenverhoging van de energiedistributeurs de inflatie met ruim één procent de hoogte injoeg. Dus eigenlijk betaalden de mensen hogere energieprijzen waardoor de inflatie steeg. Gevolg : de bedrijven moeten een indexaanpassing betalen die te wijten is aan een bewust optreden van de gemeentelijke overheden.

De Nationale Bank verklaarde zelf dat dit eigenlijk een verdoken gemeente-belasting is...

12 Wat is de gezondheidindex?

In 1993 voerde men, in de nasleep van het Globaal Plan, de gezondheidindex in. Dit is de index waarbij men zich baseert op de indexkorf, maar er een aantal producten uit weg laat.

Het gaat om tabaksproducten, alcohol, benzine en diesel.

Dit betekent dat de prijsverhoging of prijsdaling van deze producten geen effect meer heeft op het indexcijfer waar onze lonen aan gekoppeld zijn.

Een verhoging van de BTW of van de accijnzen op deze producten (en dus een hogere kostprijs) heeft op die manier geen effect meer...

De naam “gezondheidsindex” was een pientere vondst : eigenlijk gaat het om een inlevering, maar men heeft daar een woord voor gevonden dat goed bekt.

De actuele voorstanders om de stookolie, elektriciteit,... eruit te gooien hebben nu ook al een mooi begrip gevonden : “de ecoindex”...

DE OPLOSSING VAN LUC COENE, GOUVERNEUR VAN DE NATIONALE BANK : HAAL DE PRIJSGEVOELIGE PRODUCTEN UIT DE INDEXKORF.

Dit is natuurlijk te gek voor woorden : als de inflatie bij ons hoger is dan in de andere landen in Europa heeft dit – vooral – te maken met de sneller stijgende energieprijzen in België. In plaats van de oorzaak aan te pakken (de energieprijzen) richt de heer Coene – en de rechterzijde waar hij voor rijdt- zich op de gevolgen...

Als hij hierin gevolgd wordt (stookolie, gas, elektriciteit uit de indexkorf halen) dan kunnen de prijzen stijgen zonder dat onze lonen worden aangepast. Koopkrachtverlies zal het gevolg zijn.

Er zijn vandaag ook economen die waarschuwen : deze producten nu uit de korf halen – op een ogenblik dat er recordprijzen betaald worden aan de benzinepomp - kan ook een negatief effect hebben ! Wanneer de prijs zakt, zou dit ook geen effect meer hebben op de inflatie en indexkoppeling.

Ooit had het afschaffen van het Kijk- en luistergeld een dalend effect op de inflatie (en dus op de indexkoppeling).

13 Wat bedoelt men met de afgevlakte index?

Voluit zou dit de afgevlakte gezondheidsindex zijn. De afgevlakte index meet het gemiddelde indexcijfer van de laatste 4 maanden.

Het doel van de gezondheidsindex is de loon-aanpassingen te vertragen.

Als de prijs van de stookolie in januari en februari piekt, maar opnieuw daalt in maart en april, dan zal het effect van de hoge prijs afgevlakt worden door een gemiddelde te nemen.

Op die manier worden indexaanpassingen uitgesteld en daalt het algemeen indexcijfer. De werkgevers – met hulp van de rechtse partijen - hebben druk uitgeoefend om tot de gezondheidsindex te komen.

Hiernaast zie je een tabel met de evolutie tussen juni 2011 en januari 2012. Je moet niet te lang naar school geweest zijn om te beseffen dat de afgevlakte gezondheidsindex heel wat minder de werkelijke inflatie volgt... (en dus ook onze lonen).

14 Wat is automatische indexering/indexkoppeling?

Het systeem waarbij lonen (van ambtenaren en werknemers uit de privésector) en sociale uitkeringen (werkloosheidsuitkering, kinderbijslag, pensioenen) automatisch worden aangepast aan de evolutie van de prijzen. Bedoeling is om de koopkracht te behouden.

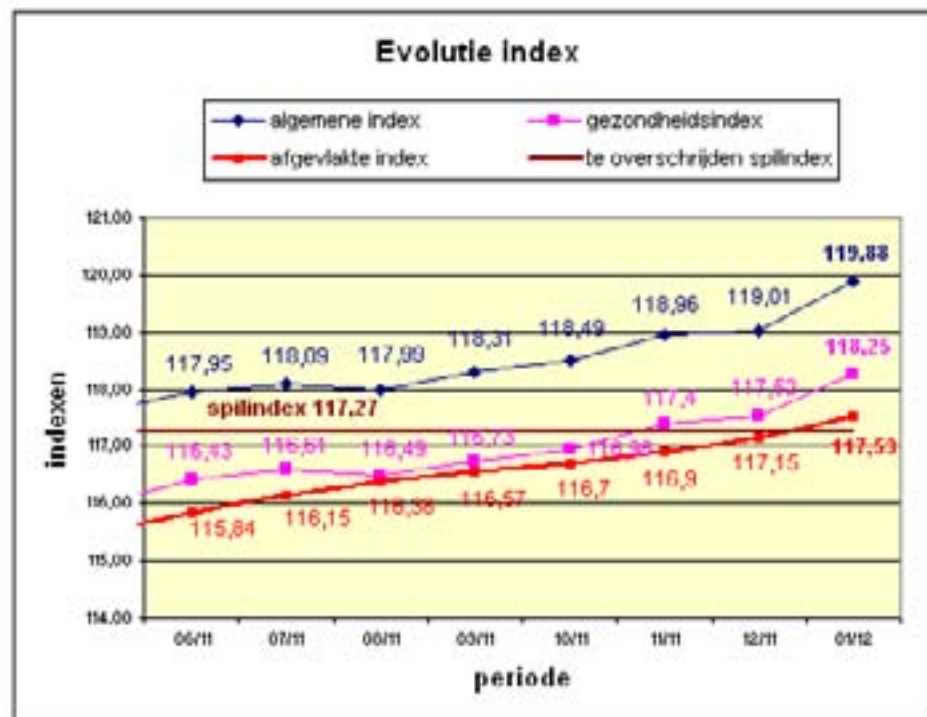
De indexeringsmodaliteiten verschillen van sector tot sector.

Voor de privé worden de afspraken vastgelegd in (sectorale) cao's. In de publieke sector gelden er wettelijke reglementeringen.

Sommige CAO's voorzien een indexering als een bepaalde spil overschreden wordt (zie uitleg hierboven). Deze spil is meestal 2% hoger, maar dit kan echter ook een ander percentage zijn.

Andere CAO's voorzien een indexering op een bepaald tijdstip. Bijvoorbeeld: iedere maand, ieder kwartaal, ieder jaar,...

Eigenlijk moet je het zo zien: op het moment van een indexaanpassing krijg je een loon-aanpassing die je koopkracht opnieuw herstelt. De maanden daarvoor heb je gewoon koopkrachtverlies geleden door de hogere prijzen...

VOORBEELDEN UIT ONZE SECTOREN:

Scheikunde: voor de berekening, maakt men een gemiddeld indexcijfer van de laatste 4 maanden. Wanneer dat cijfer 2% hoger ligt dan de vorige spilindex, verhogen de lonen met 2%.

De spilindex werd in de chemie in augustus 2011 overschreden. Daardoor werden de lonen vanaf september aangepast en legde men de nieuwe te bereiken spilindex vast op 118,69. In januari 2012 was de index 118,25 en overschreed de index de spil dus niet.

Papier: De lonen worden telkens op 01 januari en 01 juli geïndexeerd op basis van de indexevolutie van de voorbije 6 maanden. Zo werden in de sector van de papierproductie op 1 januari 2012 de lonen met 1,13% geïndexeerd.

Bouw: De lonen worden ieder kwartaal geïndexeerd. Hier hebben we in het verleden te maken gehad met all-in akkoorden (zie hieronder)

Petroleum: In deze sector worden de lonen maandelijks aangepast aan de index.

Hout- en stoffering: Als de indexevolutie minimum 0.5 percent bedraagt, worden de lonen om de drie maanden (01/01; 01/04; 01/07; 01/10) aangepast. Ook hier is er een vorm van een "all-in akkoord".

Beschutte Werkplaatsen: In de beschutte werkplaatsen gebeurt de indexering op de eerste kalenderdag van de maand, volgend op de overschrijding van de spilindex (2%).

Aanvullend paritair comité 100: De minimumuurlonen worden geïndexeerd volgens het systeem van de spilindex. Hier wordt dus niet het werkelijk loon aangepast! Wie boven het – belachelijk lage - minimumloon verdient verliest dus bij iedere indexaanpassing koopkracht.

DE OPLOSSING VAN LUC COENE, GOUVERNEUR VAN DE NATIONALE BANK: PAS DE INDEX PAS TOE NA SOCIAAL OVERLEG.

De heer Coene leeft blijkbaar op een andere planeet. We hebben dit overleg al gehad en dit heeft geresulteerd in verschillende CAO's.

Wat wil hij werkelijk? Dat alle CAO's in de vuilbak terechtkomen en dat we gewoon ieder jaar opnieuw moeten onderhandelen over de index! Dit betekent natuurlijk dat we steeds van nul moeten vertrekken en dat we in veel situaties geen deftige overeenkomst meer zullen kunnen bereiken.

Gevolg: vergeet de index maar...

Je kan vandaag geen krant openslaan of er is wel iemand die een indexsprong vraagt.

Vanuit sommige regeringspartijen wordt de idee om een indexsprong door te voeren gelanceerd om de begroting in evenwicht te brengen. De lonen van de ambtenaren, de sociale uitkeringen,... worden bij de eerstvolgende indexsprong niet aangepast. Een indexsprong als besparingsmiddel dus.

In werkgeverskringen staat men positief ten opzichte van een indexsprong. Het patroonaat zegt dat ze op die manier de bedrijven zuurstof geven, faillissementen vermijden en de loonkosten drukken. Een geleerde prof van Leuven berekende dat één indexsprong de loonkost voor de bedrijven zodanig zou drukken dat ze veel meer zouden kunnen verkopen, en dus meer produceren, zodat er 32.000 nieuwe jobs zouden ontstaan.

Wie die nieuwe producten dan zou kopen werd er niet bijgezegd...

15 Wat bedoelt men met een indexsprong?

Dat is de beslissing om de lonen niet aan te passen, hoewel de spilindex overschreden is.

Tussen 1985 en 1988 besliste de regering onder premier Wilfried Martens (CVP) om drie indexsprongen door te voeren. Alhoewel de prijzen de indexspil overschreden werden de lonen dus niet aangepast. Martens verdeelde de koek mooi. Een deel werd doorgestort naar de staatskas en het andere deel mochten de bedrijven houden.

EEN VOORBEELD

Johnny is geboren in 1969, in 2034 is hij 65 jaar en pensioengerechtigd.

Zijn bruto uurloon bedraagt 25 euro (met inbegrip van zijn ploeg- en weekendtoeslagen). Op jaarbasis heeft hij een inkomen van 57.852,80 euro, ploegenpremies, eindejaarspremie en vakantiegeld inclusief. Op dit bedrag zou hij dus 2% indexaanpassing verliezen.

De komende jaren zal hij echter ook geen index krijgen op het ingeleverde bedrag. Als we rekening houden met een jaarlijkse inflatie van 3 percent, dan zou hij in totaal 37.549,8 euro bruto aan loon verloren zijn ingevolge één indexsprong op het moment dat hij met pensioen gaat. Dit is toch geen te verwaarlozen bedrag, zeker!?

16 Welke gevolgen heeft een indexsprong?

Het bijzondere aan een indexsprong is dat zijn negatief effect voor altijd blijft aanhouden voor de werknemers, ook als na die periode de loonindexering hersteld wordt. De huidige lonen hebben nog steeds een achterstand door de indexsprongen van jaren '80.

Op onze website: <http://www.eensterkevakbondisbroodnodig.be> zul je een excellent voorbeeld vinden, waarbij je voor jezelf kan berekenen hoeveel één indexsprong jou kost gedurende je loopbaan!

Wanneer men de beslissing zou nemen om een indexaanpassing over te slaan, kunnen we ons ook de vraag stellen of men dan ook de pensioenen, werkloosheidsuitkeringen en minimumlonen zou bevriezen? Met andere woorden, gaat men de laagste inkomens nog meer in de armoede drijven?

17 Wat is de band tussen de loonnorm en de index?

De wet van 1996 is door iedere vakbondsmilitant gekend. Toen besliste de regering dat, in voorbereiding op ieder Inter-professioneel Akkoord (IPA) de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) een studie moet maken om de concurrentiepositie van België te vergelijken met Nederland, Duitsland en Frankrijk (onze belangrijkste handelspartners).

De CRB moet dan een advies afleveren over de loonnorm : hoeveel mogen onze lonen stijgen tijdens de komende twee jaren ? In dit percentage zit ook de index inbegrepen. Daarover wordt dan onderhandeld in de Nationale Arbeidsraad (NAR) en wordt er – al dan niet - een IPA gesloten.

Als de sociale partners niet overeenkomen beslist de regering. Dit was het geval bij het IPA 2011-2012. De regering besliste dat in 2011 geen loonsverhoging mocht gevraagd worden en in 2012 slechts 0.3%. In de meeste sectoren hebben we dit niet naast ons neer kunnen leggen. In bedrijven waar het goed ging zijn er loonsverhogingen bekomen tot 3%...

We verwachten dat eind dit jaar opnieuw een loonnorm zal vastgelegd worden. Door de Duitse politiek (afschaffen van het minimumloon) is onze positie verslechterd. Inzake loonnorm moeten we dus geen ruime marge verwachten. Door de hoge inflatie die we vandaag kennen, wordt die volledig opgegeten door de index, aldus de werkgevers.

In het verleden hebben we in onze centrale al sectoren gekend waar, door deze redenering, de mensen geen loonsverhoging kregen en zelfs geen volledige indexaanpassing !

18 Wat zijn all-in akkoorden?

Bij een all-in akkoord tussen werkgevers en werknemers is alles inbegrepen : loonopslag en loonindexering worden in één cijfer gevat. De loonsverhoging is dus gekend van bij de start, ongeacht wat de werkelijke evolutie van de inflatie zal zijn.

Dus, wanneer de inflatie laag is en het percentage van het compromis hoger, dan wint de werknemer erbij. Bij een stijgende inflatie, die het vastgelegde percentage overschrijdt, verliest de werknemer.

In de praktijk zijn er heel verschillende voorbeelden van all-in akkoorden. In de meeste gevallen is de vastgelegde loonnorm dan het maximum.

19 Hoe wordt inflatie gecompenseerd in het buitenland?

In Europa zijn er amper 2 landen die hun lonen aan de index koppelen: België en Luxemburg.

Toch bestaat er ook in andere landen een systeem van koopkrachtcompensatie. Het verschil is dat de compensatie daar niet automatisch wordt doorgevoerd.

In Duitsland en Nederland moeten de vakbonden steeds opnieuw onderhandelen om de koopkracht op peil te houden. In Frankrijk wordt enkel het minimumloon automatisch aan de index gekoppeld. In Spanje en Portugal is het systeem in een aantal sectorale CAO's ingeschreven.

20 Kunnen we niet beter het nettoloon indexeren?

Volgens sommige “slimme” professoren is dit een “slimme index”. Klinkt mooi, want op die manier blijft de koopkracht voor de werknemer behouden en is het een pluspunt voor de werkgever dat de loonkosten minder snel stijgen.

Deze maatregel blijft natuurlijk een verdoken loonlastenverlaging voor de werkgever. De RSZ en de belastingen mislopen inkomsten. Hoe de staat dan zal zorgen dat de ambtenaren betaald blijven, de sociale uitkeringen op niveau blijven,... dat zeggen deze toverdokters niet.

21 Bestaan er nog andere indexkoppelingen?

Ja, meerdere dingen in ons Belgenland zijn gekoppeld aan de (gezondheids)index.

Het meest gekende voorbeeld zijn de huurprijzen. Jaarlijks wordt de huurprijs op de verjaardagsdatum van de start van het huurcontract aan de kosten van levensonderhoud aangepast. De huursom wordt immers bekeken als een inkomen, een “loon”, voor de eigenaar.

Bijvoorbeeld : Jan huurde in maart 2010 een appartement voor de huurprijs van 510 euro per maand. Een jaar later mocht zijn huisbaas in de maand maart - door de indexering van de huurprijs - 524,36 euro vragen.

Reken maar eens uit : iemand die 10 studentenkoten in Gent verhuurt aan een gemiddelde prijs van 400€ per maand...

22 Volgen de belastingsschalen ook de index?

Voor de berekening van de belastingen kijkt men naar je jaarlijkse inkomen.

Per inkomensschijf betaal je een bepaald percentage aan belastingen.

Bijvoorbeeld, in het aanslagjaar 2011, inkomsten 2010, betaal je op je inkomsten tussen de 0 en de 7900 euro een belastingtarief van 25 percent. Op je inkomen tussen 7900 en 11.240 euro betaal je 30 percent.

De belastingsschijven zijn gedurende vele jaren niet aangepast geweest aan de index. Er was een periode waarin de belastingdiensten de inkomensschijven inderdaad bevroren. Dit was zo voor de aanslagjaren 1994-1999. Gevolg was dat we, gewoon door de indexering van onze lonen, meer een meer belastingen moesten betalen. Nadien werd de indexatie van de belastingsschalen opnieuw ingevoerd.

De belastingsschijven voor het aanslagjaar 2012, inkomsten 2011 zijn als volgt : heb je een inkomen tussen de 0 en 8070 euro dan geldt een belastingtarief van 25 percent, verdien je tussen de 8070 en 11480 euro dan is dat 30 percent, tussen 11.480,00 - 19.130,00 40 percent, tussen 19.130,00 - 35.060,00 45 percent en vanaf een inkomen van 35.060,00 euro geldt een tarief van 50 percent.

Er zijn politieke partijen die op deze manier denken het overheidstekort te moeten wegwerken : door de belastingsschijven niet meer te indexeren. Op die manier betalen we automatisch meer belastingen...

De CD&V deed onlangs het voorstel om het geld dat we teveel aan bedrijfsvoorheffing betaalden dit jaar niet terug te betalen maar het met een jaar uit te stellen... Dit zou de begroting voor dit jaar 300 miljoen € opbrengen.

23 Wat is de band tussen een BTW-verhoging en de index ?

De Belasting op Toegevoegde Waarde (BTW) is een belasting die we betalen op consumptie. Op alles wat we kopen om te consumeren betalen we dus belasting (van 6% tot 21%). Als deze zou verhogen dan zijn vooral de mensen met een laag inkomen hiervan het slachtoffer : voor hen daalt hun koopkracht onmiddellijk.

Voor mensen met een hoog inkomen is dit minder het geval. Volgens een studie van de Nationale Bank kan de gemiddelde Belg (wie is dit ???) per maand 18% van zijn inkomen sparen. Dit wordt dus niet geconsumeerd en is dus niet onderhevig aan een verhoogde BTW.

Wanneer de BTW verhoogt zullen ook de prijzen verhogen en dus zal de inflatie toenemen. Om een indexaanpassing van onze lonen te vermijden zal een BTW-verhoging dus waarschijnlijk begeleid worden door een aanval op onze index.

Op die manier betalen we twee keer de rekening...

24 Kunnen we de prijzen dan niet beter in bedwang houden door een vorm van prijzencontrole?

Na WOII stemde men een wet die de prijzen reglementeerde voor alle producten in ons land, met de bedoeling om in de economisch moeilijke naoorlogse periode woekerprijzen tegen te gaan.

Doorheen de jaren heeft men de reglementering aangepast, maar België kende tot begin jaren negentig een systeem van algemene prijzencontrole. Elke handelaar of sector moest prijsverhogingen aanvragen bij Economische Zaken en er de goedkeuring voor krijgen.

Het belang van de vrije markt werd steeds groter en in 1993 verdween de prijzencontrole helemaal. Alleen voor monopoliesituaties, zoals de gas- en elektriciteitsvoorziening en producten en diensten met een uitgesproken sociaal karakter (geneesmiddelen, verplichte verzekeringen,...) werd een uitzondering gemaakt.

Tot voor enkele jaren was dit ook nog het geval voor brood, maar sinds de vrijmaking van de markt is de prijs van dit basisproduct als een raket omhoog geschoten.

Toch kan men vragen stellen bij het Belgische beleid rond energieprijzen die de pan uitswin-

gen in vergelijking met het buitenland.

In Frankrijk bijvoorbeeld is er een veel lagere stroomprijs dankzij het Trtam-tarief (Tarif Transitoire Ajustement Marché) dat de Franse overheid na de liberalisering van de energiemarkt heeft ingevoerd.

In Frankrijk kon de industrie bij de liberalisering van de markt kiezen tussen het gereguleerde tarief of het geliberaliseerde regime. Slechts één derde van de industrie koos voor de geliberaliseerde markt. Vanaf 2007 begonnen de stroomprijzen in Frankrijk, net zoals elders, flink te stijgen, waardoor de bedrijven het lastig kregen.

De overheid heeft daarop in 2007 ingegrepen door het Tarif Transitoire Ajustement Marché op te leggen. Al wie voor de vrije markt had gekozen, kon opnieuw overstappen naar nieuwe gereguleerde tarieven. De leveranciers die deze lagere tarieven moesten aanbieden, werden gecompenseerd door de nucleaire producenten.

Door de ingreep bleven de Franse elektriciteitsprijzen de afgelopen jaren stabiel, terwijl de stroomprijzen in België forse bewegingen kenden met één constante: steeds hoger dan de Franse prijzen.

25 Waarom strijden we voor het behoud van de index?

De automatische indexering is vooral een element van solidariteit. Dankzij ons systeem van CAO's en wetten krijgen alle loontrekkenden en sociale uitkeringen een aanpassing van hun inkomen aan de stijging van de levensduurte.

Er zijn verschillen per sector. Het ene is al beter dan het andere maar... iedereen heeft een systeem. Zonder dit algemene systeem zouden de zwakkeren onvermijdelijk uit de boot vallen. In bedrijven waar geen vakbonden aanwezig zijn, zouden, indien er geen index zou bestaan, de lonen niet evolueren. Arbeidsintensieve sectoren zouden er niet toe komen om opslag te geven.

Met een automatische indexering worden "zwakke" sectoren meegetrokken door "sterkere", syndicaal slagkrachtige, sectoren. Zonder een automatische indexering zouden sociale uitkeringen doorheen de tijd zelfs stabiliseren of achteruit gaan.

De automatische koppeling van de lonen en uitkeringen aan de index zorgt voor het behoud van de koopkracht en dus ook voor economische stabiliteit en sociale vrede.

Hoogst waarschijnlijk zouden er veel meer stakingsacties plaatsgrijpen om loonsverhogingen af te dwingen.

ZATERDAG 14 APRIL 2012

PUYENBROECK

VAKBONDSFEEST

SOCIALE VERKIEZINGEN 2012

NOG NIET INGESCHREVEN ? CONTACTEER SNEL JE SECRETARIS !

